

Comori (literare) pe internet

Pagini fără miros

COSTIN RATCU, media editor

Cine oare n-ar vrea să citească un roman gratis, fără să fie nevoit să cumpere cartea din vreo librărie sau să stea într-o bibliotecă publică, s-o răsfoiască câteva ore pe zi? Surprinzător sau nu, odată cu dezvoltarea internetului a apărut și literatura electronică, neanunțată însă de niciun manifest. Literatura în format clasic se poate citi oriunde, acasă, la bibliotecă, în autobuz și, din acest punct de vedere, computerul are un grad mai mic de libertate decât cartea. Pe de altă parte, nu-ncapă nicio îndoială: prin computer ai acces la un număr infinit mai mare de pagini, în câteva secunde găsind vreo referință în Aristotel sau în Iorga sau în întreaga *Encyclopaedia Britannica* (mai vastă în forma computerizată, prin trimerile la diversele publicații sau site-uri ori prin biblioteca impresionantă de articole incisive și conținând zeci de mii de fotografii și de videoclipuri). Prin informația pe care o pune la dispoziție, prin rapiditate și prin existența unor instrumente de lucru (motoarele de căutare, de exemplu), computerul este campionul.

Însă... unui text citit pe computer îi lipsește mirosul. Pentru alții poate trivial, pentru mine detaliul e important. Mirosul unei cărți îmi spune lucruri care textului în sine îi scapă. Pentru mine, dintre simțuri, cel olfactiv este cel mai vag și totuși cel mai acut, având ceva din persuasiunea primitivă a impulsurilor infantile. Tactil, un text pe computer nu pierde atât de mult cât pare la prima vedere. Fără prea mare greutate, se poate obține senzația unei hârtii de bumbac, sau a unei cretate, sau a unui text scris în folie metalică sau pe țesătură. Pentru că, dacă suntem atenți, de obicei

pipăim cu privirea și nu cu buricul degetelor. La fel, foșnetul întoarcerii paginilor poate fi reprodus prin atașarea un mic fișier sonor. De fapt, în auz, cartea computerizată crește de multe ori mai bogată decât cea pipăibilă, deoarece i se pot atașa texte în lectura autorului sau ilustrații auditive. Cu toate acestea, se va observa că textului electronic îi lipsește o anumită iregularitate stabilă, precaritate rezistentă sau, altfel spus, obiectualitatea. Paradoxal, acest lucru îi face pe mulți să răsuflă ușurați la ideea publicării pe internet.

Computerul oferă, față de carte, un surplus de surpriză și de varietate. În decurs de doar câteva minute, rătăcind pe internet, se poate ajunge în cele mai neverosimile locuri. Am să repet că, spre deosebire de carte, care rămâne între limitele autorului respectiv, internetul are un număr infinit de autori și este, deci, egal cu universul. Dacă, pe de o parte, el ne întinde ispita de a rătăci fără rost, pe de alta, prin însuși felul său, el se apropie de realitate mai mult decât orice altă carte.

În fine, nu voi putea niciodată să apar în deajuns cauza computerului. A nu-i realiza importanța înseamnă a nu participa la ultima revoluție a celui de-al doilea mileniu și a nu evolua în noile curente de forme publicitice.

Așa că cei care vor să beneficieze de o lectură interesantă, gratis (studentii, profesorii, dar și curioșii, căutătorii, cei ce vor să învețe) pot începe să răsfoiască pe internet paginile pe care le vom recomanda începând cu numărul viitor.

P.S. Până atunci puteți „foileta” (sper, cu multă plăcere) publicațiile editurii on-line www.liternet.ro.